

Tavsiye: Dini topluluklar içinde veya tarafından ayrımcılık konusunda her iki Basel Dinlerin Yuvarlak Masa Buluşması

Cinsel yönelime dayalı ayrımcılığında içeren genişletilmiş ırkçılık karşıtı ceza maddesinin kabul edilmesiyle (İsviçre Ceza Kanunu, madde 261^{bis} ve İsviçre Askeri Ceza Kanunu madde 171c)¹, dini metinlerdeki bazı metin bölümlerinin ele alınması durumunda yeni sorular ortaya çıkmaktadır.

Her iki Basel Dinlerin Yuvarlak Masa Buluşması'nın (kisaca RTRel)² bu tavsiye yazısı dini denetmenlere ve dini liderlere³ yöneliktir ve ırkçılık ceza maddesi çerçevesinde bir suçun unsurlarının oluşmasını önlemek için, (potansiyel olarak) ayrımcı içeriğe sahip dini metin bölümlerinden alıntı yapılmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Bir suçun unsurlarının oluşumunun her zaman bireysel duruma göre tespit edildiği ve değerlendirildiği vurgulanmalıdır. Buna ek olarak, genişletilmiş ırkçılık karşıtı ceza maddesine ilişkin içtihat hukuku hâlâ başlangıç aşamasındadır.

Dolayısıyla bu tavsiye bir **davranış talimatı** değildir, yalnızca bir **destek** sunar. Suçun fiilleri hakkında genel bilgiler verir, dini alıntılarının ele alınış biçimi ile ilgili tavsiyelerde bulunur ve bu nedenle önleyici bir etkiye sahiptir.

Cezayı gerektiren eylemler

İsviçre Ceza Kanunu'nun 261^{bis} maddesi gereğince «ırk, etnik köken, din veya cinsel tercihleri» nedeniyle bir kişiye veya bir gruba karşı işlenen ve cezayı gerektiren eylemler şunlardır:

- Nefret veya ayrımcılık için kamuya açık çağrı (paragraf 1)
- Ayrımcı ideolojilerin kamuoyuna yayılması (paragraf 2)
- Propaganda kampanyalarının organizasyonu, tanıtımı veya katılımı (paragraf 3)
- Konuşma, yazı, jestler, saldırılar veya diğer yollarla kamuya açık ayrımcılık (paragraf 4)
- Soykırım veya insanlığa karşı işlenen diğer suçların reddi, büyük ölçüde küçümsemesi veya haklı gösterilmesi (paragraf 4)
- Herkese açık olan bir hizmetin reddedilmesi (paragraf 5)

1 Ceza maddesinin genişletilmesiyle, eşcinsellik, heteroseksüellik veya biseksüellik nedeniyle ayrımcılığa uğrayan kişiler de artık korunmaktadır.

2 10 Aralık 2018 tarihli ana prensiplere uygun olarak RTRel, yasaları ve yönetmelikleri ve bunların federal ve kanton düzeyinde uygulanmasını tartışabilir, «eğer ve şayet bunların dini topluluklar veya dini davranışlar veya dini uygulamalar üzerinde bir etkisi varsa».

3 Dini denetmenler ve dini liderler: vaizler ve dini topluluklar üzerinde etkisi olan tüm diğer kişilerdir.

Cezai sorumluluk koşulları

Aşağıdaki koşullar oluştuğunda, bu ayrımcı bir ifadenin cezalandırılmasını gerektirir:

1. İnsan onurunun zedelenmesi

Ayrımcı davranış, yalnızca **insan onurunu zedelenildiği** takdirde cezalandırılabilir. Bu durum, insanların veya insan gruplarının, aidiyetleri nedeniyle aşağılık olarak etiketlendiği veya aşağılayıcı muamele gördüğü durumdur.

2. Kamuya açık

Ayrımcı davranış veya beyanlar **kamuya açık** olarak yapılmalıdır. Bu, aralarında kişisel ilişki olmayan büyük bir insan grubunun önünde yapılması anlamına gelir. Yani aile bireyleri ve arkadaşlar içinde değil ya da yakın kişisel ilişkiler ortamında veya özel bir güven ilişkisi olan herhangi bir yakın çevrede değil.

3. Kasıt

Ayrımcı davranış yalnızca, eğer birisi **kasıtlı** olarak hareket ederse cezalandırılır. Bu, failin bu davranışın bir başkasını aşağıladığının / küçük düşürdüğünün farkında olduğu ve bunu yine de veya tam da bu yüzden yaptığı anlamına gelir.

→ Eğer **tüm bu koşullar** oluşursa, bir beyanat İsviçre Ceza Kanunu'nun 261^{bis} maddesine göre suçun unsurlarını yerine getirir ve bunun cezai sonuçları olabilir: **3 yıla kadar hapis veya para cezası**. Ancak her vaka her zaman ayrı ayrı değerlendirilir.

Dini metinlerdeki ayrımcı metin bölümlerinden alıntı yapılmasının nasıl ele alınacağına dair tavsiye

Ayrımcı içeriğe sahip dini metinlerden⁴ alıntı yapmak, aşağıdaki durumlarda bir suç ifadesi olarak da kabul edilebilir, eğer:

1. içerik, «ırk, etnik köken, din veya cinsel yönelim» temelinde kişilere veya insan gruplarına karşı ise (= insan onurunu zedeleyici)
2. bu dini toplantılarda gerçekleşirse (= kamuya açık)
3. ve dini sorumlu kişi tarafından bu kişilere karşı ayrımcı bir tutum ve hatta nefret çağrısında bulunmak için kullanılırsa (= kasıt)

Bu nedenle, RTRel, dini denetmenlere ve dini liderlere, belirli özelliklerden dolayı («ırk, etnik köken, din veya cinsel yönelim») belirli bir grup insana karşı içeriğe sahip metin bölümlerini dini toplantılarda, **kanunun anlamına göre yorumsuz alıntı yapmamalarını** tavsiye eder.

4 İncil'den üç tesadüfi örnek: 5. Tesniye 7:16: «Tanrınız RAB'bin elinize teslim edeceği halkların tümünü yok edeceksiniz...»; Mezmur 139, 19: «Ey Tanrım, keşke allahsızları öldürsen!»; Levililer 20:13: «Bir erkek başka bir erkekle, bir kadın gibi, cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur ve ikisi de öldürülecekler...»

Yorumsuz bir alıntı, dini topluluk tarafından bu gruba ait insanlara karşı uygun eyleme geçme veya nefret çağrısı olarak anlaşılabilir. Çünkü dini liderin bir yorumu olmadan yaptığı bir alıntı dini topluluk tarafından Tanrı'nın veya ilgili en yüksek dini otoritenin isteği olarak anlaşılabilir ve buna karşılık gelen tutum ve / veya eylemlere yol açabilir. Bunun dini lider için cezai sonuçları olabilir.

→ **Önemli:** Başkalarının insanlık onurunu zedeledikleri sürece dini görüşler ifade edilebilir ve ifade edilmeye devam edilebilir ve farklı değerler tartışılabilir.

Ayrımcılık konuslarında RTRel'in duruşu

Yuvarlak Masa, bazen dini toplulukları da etkileyen başkaca ayrımcılık biçimleri (örn. İsviçre Federal Anayasası, madde 8 Paragraf 2'de tanımlanmıştır)⁵ olduğunun farkındadır. Özellikle cinsiyete dayalı ayrımcılık, kantonların kadın erkek eşitliği maddelerinde ve Federal Anayasa'da da (Federal Anayasa, madde 8 Paragraf 3)⁶ düzenlenen ve RTRel'de defalarca tartışılan bir konudur. Ancak, bu farklı yasal unsurları olan bir konu olduğundan, RTRel bu noktada bu konuyu burada tartışmama hakkını saklı tutar.

RTRel, başkalarına ayrımcılık yapmadan ve diğer inançlara saygı duyan iyi bir ortak yaşamın sağlanması için çalışır. Kendi din tarihinde de her zaman var olan ayrımcılığı da eleştirel olarak yansıtan ortak bir yaşam.

5 «Kimseye, kökeninden, ırkından, cinsiyetinden, yaşından, dilinden, sosyal statüsünden, yaşam tarzından, dini, ideolojik veya siyasi inançlarından veya fiziksel, zihinsel veya psikolojik engellerinden dolayı ayrımcılık yapılamaz.» (Federal Anayasa, madde 8 paragraf 2)

6 «Erkekler ve kadınlar eşittir. Kanunlar, onların yasal ve fiili eşitliklerini sağlamayı amaçlar, özellikle de aile içinde, eğitimde ve iş alanında. Erkekler ve kadınlar, eşit değerdeki işler için eşit ücret hakkına sahiptir.» (Federal Anayasa, madde 8 paragraf 3)

Ek: Kanun Maddesi

«İrk, etnik köken, din veya cinsel yönelim» temelinde ayrımcılık İsviçre Ceza Kanunu'nun 261^{bis} İrk Ayrımcılığı⁷ maddesine göre:

«Her kim, ırkı, etnik kökeni, dini veya cinsel yönelimi nedeniyle bir kişiye veya bir grup insana karşı kamuya açık bir şekilde nefret veya ayrımcılık çağrısında bulunursa, her kim bu kişileri veya bu grupları sistematik olarak kötülemeyi veya karalamayı amaçlayan ideolojileri kamuya açık bir şekilde yayarsa, her kim aynı amaçla propaganda kampanyaları düzenler, destekler veya bunlara katılırsa, her kim ırkı, etnik kökeni, dini veya cinsel yönelimi nedeniyle bir kişiyi veya bir grup insanı kelimelerle, yazılarla, görüntülerle, jestlerle veya başka herhangi bir şekilde insan onurunu zedeleyecek şekilde kamuya açık olarak aşağılarsa veya ayrımcılık yaparsa veya bu nedenlerden biriyle soykırımı veya insanlığa karşı işlenen diğer suçları reddeder, büyük ölçüde küçümser veya haklı göstermeye çalışırsa, her kim genel halka yönelik sunduğu bir hizmeti, ırkı, etnik kökeni, dini veya cinsel yönelimi nedeniyle bir kişiye veya bir grup insana sunmayı redderse, üç yıla kadar hapis veya para cezası ile cezalandırılır.»

7 <https://www.admin.ch/opc/de/federal-gazette/2018/7861.pdf> (en son 25 Mayıs 2020'de erişildi)